De septimae epistulae q.f. Platonicae adnominatio...

Theodorus Blunk

Examen rigorosum die VIII mensis Maii anni MCMV absolutum est.

Ad ordinem philosophorum de comprobanda dissertatione rettulit

A. Gercke
professor p. o.

Consensu et auctoritate ordinis philosophorum dissertationem typis expressam esse testatur

J. Rehmke.

ALFREDO GERCKIO

ALFREDO KOERTIO

In Platonis scriptis legendis relegendisque cum nobis persuasissemus Platonem, rhetorum cavillatorem acerrimum, argutias rhetoricas ipsum non solum non evitasse sed non raro appetisse, hanc rem accuratius tractare et exemplis illustrare constitueramus. Sed brevi apparuit pro multitudine dialogorum Platonicorum tanta quaestione opus esse, quanta non nisi libro absolvi posset. Itaque illo conatu in posterum tempus dilato hac dissertatione de sola septima epistula Platonica agere visum est[1], non quo nos ea quaestione de ipsius Platonis arte scribendi quicquam eruere putaremus (neque enim inter eos sumus, quibus Eduardus Meyer[2] et praeceptoris argumenta fusius explicans Henricus A. Sill[3] epistulas esse genuinas persuaserunt), sed quod hasce epistulas et praecipue septimam, quae est omnium summa et caput, mirum in modum Gorgiana arte repletas esse observavimus. Quam rem ii, qui copiosissime de his litteris egerunt, Karsten (Commentatio critica de Platonis q. f. epistolis. Traiecti ad Rhenum 1864) et Rohrer (De septima q. f. Platonis epistula. Diss. Jenens. 1874 et Programm des Königl. Gymn. zu Insterburg 1874) non, ut decebat, exposuerunt, quamquam ille dimidiam, hic totam epistulam singula verba examinantes pertractaverunt. Atqui est eadem illa septima epistula tam singulare Gorgianae dictionis monumentum, ut, si diligenter eam perscrutati erimus, fieri

---

[1]) praeterquam quod pp. 12—18 caput de nominibus propriis in dialogis Platonicis et genuinis et spuriis occurrentibus inseruimus.

[2]) Geschichte des Altertums V passim.

[3]) Untersuchungen über die platonischen Briefe. I. Teil. Prolegomena. Diss. Halens. 1901.

non possit, quin nonnullae Gorgianae artis proprietates clarius, quam adhuc notae sunt, revelentur. Quarum scientiam in ceteris Platonis scriptis tractandis magno fore usui apparet.

Ne vero quis dubitet, quin eae res, quas prolaturi sumus, Gorgianae arti tribuendae sint, et ex ipsius Gorgiae scriptis (cf. Thiele, Hermes XXXVI p. 218 sqq.) et ex iis Platonis locis, quos ad Gorgiam imitandum compositos esse constat, saepius apta inseremus exempla. Praecipue oratio illa funebris, quae in Menexeno dialogo inest (cf. Berndt, De ironia Menexeni. Diss. Monast. 1885 et Wendland, Hermes XXV p. 171 sqq.), multo cum fructu comparabitur.

Sed in talibus quaestionibus, quales instituturi sumus, magnum est periculum, ne quis in singulis exemplis legendis scrupulis vexatus plurima non consilio scriptoris sed casui tribuenda esse censeat. Itaque omnia ea, quae per se ipsa apertissima non erant, argumentis confirmare conati sumus. Quod non semper facile erat. Tamen his condicionibus dubitationem tolli vel minui posse puto:

1. si auctor sanam sententiam vel leges grammaticas laesit neque offensio nisi argutiis rhetoricis una deletis tolli potest,

2. si pluribus locis eodem verbo eodem modo luditur, ita ut exempla invicem se confirment.

His praemissis statim rem ipsam ingredi liceat.

Tria sunt, quae quamquam iam ante Gorgiam exstiterunt, tamen quippe ab eo in Graecorum artem rhetoricam introducta nomen figurarum Gorgianarum acceperunt: paromoeon, parison, antitheton. Ex his figuris de uno paromoeo hac quaestione agere nobis in animo est. Efficitur autem paromoeon eo quod iidem soni in compluribus verbis finitimis iterantur, cum aut partes verborum congruant aut tota verba (vel eorum derivationes) repetantur. Illud vocant rhetores *παρήχησιν*, hoc *παρονομασίαν*.

I. Parecheses.

Plurimae parecheses verbis similiter incipientibus (*ὁμοιοκατάρκτοις*) efficiuntur. Neque tamen raro fit, ut alterius verbi primae litterae congruant cum mediis vel ultimis alterius. Huius modi exempla suo loco inserentur.

Ac primum quidem animos attendamus ad parecheses verborum labiali littera incipientium. Praemitto duo exempla ex Gorgiae reliquiis deprompta[1])

Hel. 9. *φρίκη περίφοβος καὶ ἔλεος πολύδακρυς καὶ πόθος φιλοπενθής*

Pal. 10. *πολλαὶ καὶ πυκναὶ φυλακαὶ — τὸ φῶς πολεμεῖ τοῖς τοιούτοις*

et duo ex locis Platonicis sumpta, quibus Gorgiae artem illudi constat

Gorg. 448 C. *ἐμπειρία μὲν γὰρ ποιεῖ τὸν αἰῶνα ἡμῶν πορεύεσθαι*

Menex. 239 C. *πρεπόντως τῶν πραξάντων ἔστι δὲ τούτων ὧν λέγω πρῶτα· Πέρσας* etc.

Ex his apparet

1. non solum litteras tenues cum tenuibus, medias cum mediis, aspiratas cum aspiratis concinere, sed etiam tenues cum aspiratis etc. cf. *φρίκη περίφοβος, πόθος φιλοπενθής, φῶς πολεμεῖ* ($\varphi = \pi + \text{h}$),

2. verborum saepe non solum primas (id quod nos *Allitterationem* vocamus) sed etiam plures litteras congruere cf. *πυκναὶ φυλακαί, φῶς πολεμεῖ, πρεπόντως πραξάντων πρῶτα.*

Et nunc age consideremus, qualia in epistula septima q. f. Platonica insint.

350 A. *πρόφασίν τινα πρεσβείας πορισάμενοι παρὰ τῆς πόλεως πέμπουσιν*

---

[1]) cf. Thiele, Hermes XXXVI p. 218 sqq.

325 A. *ἐπείθετο πᾶν δὲ παρεκινδύνευσε παθεῖν πρίν*

331 E. *ὅπως μὴ πάθοι ἅπερ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὃς παραλαβὼν πολλὰς καὶ μεγάλας πόλεις.* Litterae *πα* ludibunde adhibitae (*πάθοι, πατήρ, παραλαβών*) in verbo *ἅπερ* occurrunt tamquam in metathesi. Talia licere ex multis sequentium exemplorum apparebit, cf. etiam Gorg. Hel. 16 *πόλεμον ἐπὶ πολεμίοις ὁπλισθῇ κόσμον* (secundum Blassium).

336 B. *πολλοῖς, ἥπερ ἄν*[1]), *εἰ Διονύσιος ἐπείσθη, παρὰ πᾶσιν ἄν*[1]) *ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώποις ἀπέσωσε γενομένη.* Karstenii coniecturae *ἀνέζωσε* vel *ἀνέζησε* ab ipso dubitanter prolatae hoc argumento non commendantur.

Hic liceat monere elocutiones, quas epistolographus praeter ceteras amat, *πάντες ὡς ἔπος εἰπεῖν, θείᾳ τινὶ τύχῃ, τρόπον τινά* parecheses continere, quae occasione data etiam cumulantur ut supra et 343 C. *ἀσαφείας ἐμπίπλησε πάσης ὡς ἔπος εἰπεῖν πάντ' ἄνδρα.*

328 B/C. *ὅθεν μοι σκοπουμένῳ καὶ διστάζοντι, πότερον εἴη πορευτέον ἢ πῶς ὅμως ἔρρεψε δεῖν.* Usus ludibundus litterarum *πο* hoc loco certa ratione probari potest. Quid enim est *πότερον εἴη πορευτέον ἢ πῶς?* Aut scribendum erat *πότερον εἴη πορευτέον ἢ μή* aut *εἰ εἴη πορευτέον καὶ πῶς.* Sed ita si scripsisset epistolographus, aut *πῶς* particula aut *πότερον* omitttenda fuit. Apparet igitur eum bonum sensum perdere maluisse quam parechesem minuere. Accedit, quod ineptum est deliberare, quomodo in Siciliam proficiscendum sit. Quomodo enim nisi navi?

333 D. *ὅπως ἀντὶ πολέμου φιλίαν ποιήσαιμι.*

Frequentes sunt parecheses in elocutionibus geminatis ut:

---

[1]) Particula *ἄν* metri causa iterata est; habemus enim bis ternos dactylos *ἥπερ ἄν,* | *εἰ Διο*|*νύσιος* ‖ (*ἐπεί*)*σθη παρὰ* | *πᾶσιν ἄν* | *ὡς ἔπος.*

329 A. *τὸ μῆκος τῆς πορείας καὶ τὸ μέγεθος τοῦ πλοῦ καὶ τοῦ πόνου.*

Parecheses cum verbo *βάρβαρος* coniunctas invenimus has:

331 E. *πόλεις ὑπὸ βαρβάρων ἐκβεβλημένας*

336 A. *βαρβάρων — ἐκβάλλων*

348 B. *παιῶνά τινα ἀναβοήσαντες βάρβαρον καὶ πολεμικόν*

332 E. *βαρβάρων βοηθείας.*

Maxime ex illo *πόλεις ἐκβεβλημένας* apparet, quantopere epistolographus studio rhetorico ductus integritatem sententiae non respexerit, nam incolae quidem eici possunt, urbes non possunt.

Quamquam labialibus litteris multo saepius luditur quam ceteris, tamen etiam horum nonnulla exempla adiungam. Gutturales de industria iteratae sunt in

345 C. *κεκτῆσθαι καὶ καρποῦσθαι χρήματα,*
dentales in

349 D. *δέοι θῦσαι θυσίαν τινὰ δεχήμερον*

328 C. *ταύτῃ μὲν δὴ τῇ διανοίᾳ τε καὶ τόλμῃ*

324 B. *ὥστε οὐδὲν θαυμαστόν, εἴ τις θεῶν καὶ τοῦτον εἰς τὴν αὐτὴν δόξαν* etc., quocum velim conferas

Hel. 19. *τί θαυμαστόν; ὃς εἰ μὲν θεὸς θεῶν θείαν δύναμιν* etc. Quodsi paronomasiam (*θεὸς θεῶν θείαν*) omittimus, haec sunt verba, quibus a Gorgia luditur: *τίς, θαυμαστός, θεός, δύναμις;* in epistula erant *τὶς, θαυμαστός, θεός, δόξα.* Atqui verba *δόξα* et *δύναμις* saepissime in talibus parechesibus alterum ad alterum referuntur (v. p. 20 sqq.). Ergo si quis parechesem Helenae loco occurrentem non negat, quae negari non potest, in epistula agnoscat necesse est.

Ex multo etiam maiore numero parechesium syllabis *με, εμ, μη* effectarum has profero

328 C. — 329 A. *αἰσχυνόμενος μὲν ἐμαυτὸν τὸ μέγιστον, μὴ δόξαιμί ποτε ἐμαυτῷ — μετ' ἐμοῦ μέρος*

ὅσον ἐπὶ σοὶ γέγονε; καὶ Μεγαροῖ μέν — τὸ μῆκος τῆς πορείας καὶ τὸ μέγεθος τοῦ πλοῦ καὶ τοῦ πόνου.

346 A. *ὁ δὲ οὐδέν με τοῦ καταμένειν προσιέμενον ὁρῶν μηχανὴν τοῦ μεῖναι τὸν τότε ἔκπλουν μηχανᾶται τοιάνδε τινά. τῇ μετὰ ταῦτα ἐλθὼν ἡμέρα λέγει πρός με.*

Sono ἡκ luditur in

325 C. *ἥκιστα Σωκράτει προσήκουσαν*, quocum velim conferatur Conviv. 213 C. *ὅπου ἐγὼ ᾤμην ἥκιστά σε ἔσεσθαι. καὶ νῦν τί ἥκεις;*

Inter parecheses ab epistolographo maxime adamatas etiam ludi pronomine *ἐγώ* facti numerandi sunt, quorum duos tantum affero. Praemitto ad rem illustrandam ex Conviv. 185 D. *ἕως ἂν ἐγὼ —. ἐγω μὲν γὰρ ἐρῶ ἐν τῷ σῷ μέρει, σὺ δ' — ἐν τῷ ἐμῷ· ἐν ᾧ δ' ἂν ἐγὼ λέγω —.*

347 E. *ἐζῶμεν ἐγὼ καὶ Διονύσιος, ἐγὼ μὲν βλέπων ἔξω,* quae verba etiam latiorem continent concentum: *ἐζῶμεν* et *ἐγὼ μέν.*

349 D. *ἐν τῷ κήπῳ, ἐν ᾧ κατῴκουν ἐγώ — ἔξω.*

His exemplis adserantur

348 D. *ἐάν τ' ἐν ἀγρῷ, ἐάν τ' ἐνθάδε*

338 B. *ἐπισχεῖν ἔτι ἐνιαυτὸν ἐδεῖτο.*

Conferantur denique cum parechesi, quam in Convivio invenimus,

210 B. *καὶ εἰ δεῖ διώκειν τὸ ἐπ' εἴδει καλόν* verba epistulae

328 C. *ἔργον δὲ οὐδενός.*

Plurimae parecheses eo fiunt, quod eadem praepositio (praesertim in verbis compositis) brevi spatio intermisso saepius repetitur, ut his Menexeni locis a Berndtio allatis

Menex. 345 B. *ἀπαγορεύοντος, ἀποστῆναι* vel

247 E. *ὑπείκοντος δὲ ὑποψίαν.*

Epistulae auctor hoc orationis ornamento usus est cum multis locis tum his

345 C. *ἐπιτρόπους — ἐπιλελησμένος τῆς ἐπιστολῆς.*

334 C. *ταῦτα εἴρηται πάντα τῆς ξυμβουλῆς ἕνεκα τῶν Διωνείων φίλων καὶ ξυγγενῶν· ξυμβουλεύω δὲ δή τι πρὸς τούτοις τὴν αὐτὴν ξυμβουλήν.* Paronomasiam verborum *ξυμβουλῆς, ξυμβουλεύω, ξυμβουλήν* hic omittimus; sed interest nostra inter ea verba positum esse *ξυγγενῶν*. Alibi enim semper *φίλων καὶ ἑταίρων* vel *οἰκείων* legimus. Num igitur non consulto epistolographum hoc uno loco *φίλων καὶ ξυγγενῶν* scripsisse putare possumus, quippe quo tria alia verba cum praepositione *ξύν* composita concurrant?

Multa ludorum praepositione *διά* factorum exempla in paginis 18 sqq., in quibus de nominibus propriis agemus, congesta invenies.

Fortasse omnibus, qui hanc primam quaestionis partem perlustraverunt, nobis non contigit, ut persuaderemus eas proprietates, quae a nobis prolatae sunt, non casui sed certae scriptoris rationi tribuendas esse. Hos rogamus, primum ut non singula verba, quae exscripsimus, sed totum epistulae contextum spectent, qui est talibus argutiis rhetoricis refertus, quales in ipsius Gorgiae reliquiis et compluribus locis ad Gorgianam artem imitandam compositis leguntur, deinde ut, priusquam de hac parte iudicent, reliquas quoque partes respiciant, quippe quae aliae aliis nitantur et confirmentur.

Parecheses nominum propriorum.

Ab eis, quas modo contemplati sumus, parechesibus transimus ad ludos nominibus propriis institutos. Qui quia per se ipsos nihil differunt a reliquis, fortasse dubitet quis, num iure eos a ceteris seiunxerimus et separato capite tractemus. Sed cum in animo sit probare rhetores artem Gorgianam colentes summo studio nominibus propriis parecheses adnexuisse, omnia huiusmodi exempla ita componere visum est, ut, quomodo res se habeat, uno oculorum obtutu perspici possit.

Nonnulli nominum propriorum ludi in dialogis Platonicis occurrentes.

Priusquam ad epistulam septimam accedamus, liceat paucis demonstrare, quam late hi ludi in Platonis dialogis pateant. Neque tamen e dialogis spuriis apta exempla, si qua praesto sunt, inserere dubitamus.

Non raro Plato hos ludos iocandi vel rhetoribus illudendi causa instituit, saepius vero merae parecheseos causa, ut suam ipsius orationem hoc modo ornet, cum nominibus propriis similia verba componit.

Atque ordiatur quaestio a loco Convivii 185 C. *Παυσανίου δὲ π α υ σ α μ έ ν ο υ, διδάσκουσι γάρ με ἴσα λέγειν οἱ σοφοί* propterea quod hoc loco Plato ipse concentum verborum significat. Respiciatur praeterea in proximis sententiis verbum *παύειν* (*παύεσθαι*) quinquies occurrere.

Magni etiam momenti est Gorgiae dialogi locus, quo Socrates dicit 467 B. *ὦ λῷστε Πῶλε, ἵνα σε προσείπω κατὰ σέ*, nam etiam hic sophistarum amor parechesium significatur, neque tamen parechesium omnium, sed — id concedes si ea, quae sequuntur, respexeris — parechesium cum nominibus propriis coniunctarum.

Et nunc, si libet, perlustremus hanc locorum Platonicorum seriem.

Luditur nominibus propriis et similibus vocibus:

Ἀκουμενός et *ἀκούειν*.

Conviv. 167 B. *ἀ κ ο ύ σ α ν τ α οὖν αὐτῶν ἔφη Ἐρυξίμαχον τὸν Ἀ κ ο υ μ ε ν ο ῦ, Ἦ καλῶς, φάναι, λέγετε. καὶ ἔτι ἑνὸς δέομαι ὑμῶν ἀ κ ο ῦ σ α ι.* Idem Plato duobus locis Phaedri, 268 B. et 269 A., verbo *ἀκούειν* iuxta nomen *Ἀκουμενός* ludibunde utitur.

Ἀλκιβιάδης, ἀλλά, διαλλαγή.

Conviv. 213 D. *Ἀ λ λ' οὐκ ἔστι, φάναι τὸν Ἀ λ κ ι β ι ά δ η ν, ἐμοὶ καὶ σοὶ δ ι α λ λ α γ ή. ἀ λ λ ὰ*

Ἀλκίνοος, ἄλκιμος, ἀλλά.

Republ. 614 B. *Ἀλλ' οὐ μέντοι σοι, ἦν δ' ἐγώ, Ἀλκίνου γε ἀπόλογον ἐρῶ, ἀλλ' ἀλκίμου μὲν ἀνδρός*

Ἀρίστων, ἄριστος.

Republ. 580 B. *ὁ Ἀρίστωνος υἱὸς τὸν ἄριστον — εὐδαιμονέστατον ἔκρινε.*

Βίας, βιῶναι, ἀμφίβιος.

Axioch. 368 B. *ἀλλὰ τὸν πλωτικὸν καταλεξώμεθα, περαιούμενον διὰ τοσῶνδε κινδύνων, καὶ μήτε, ὡς ἀπεφήνατο Βίας, ἐν τοῖς τεθνηκόσιν ὄντα μήτε ἐν τοῖς βιοῦσιν; ὁ γὰρ ἐπίγειος ἄνθρωπος ὡς ἀμφίβιος αὑτὸν εἰς τὸ πέλαγος ἔρριψεν.*

Γωβρύης, γονῆς βρύουσιν.

Axioch. 371 C. verbis *ὧραι παγκάρπου γονῆς βρύουσι* sine dubio ad nomen Gobryae magi alluditur.

Βοιωτοί, βοηθεῖν.

Menex. 242 B. *καταλιπόντες Βοιωτοὺς οἷς ἐβοήθουν.* Ad verbum *Βοιωτούς* Bekker in apparatu critico annotavit 'immo *Θηβαίους*, sed malim expungere'. Stallbaum, C. F. Hermann, Schanz expunxerunt. Neque tamen delendum est, cum tota oratione parechesium summa habeatur ratio, fidei historicae nulla.

Δῆλος, δῆλος, δέλτος.

Axioch. 371 A. *ἔφη τὸν πάππον αὐτοῦ καὶ ὁμώνυμον πεμφθέντα εἰς Δῆλον — ἐκ τινῶν χαλκέων δέλτων — ἐκμεμαθηκέναι κατὰ τὴν τοῦ σώματος λύσιν τὴν ψυχὴν εἰς τὸν ἄδηλον χωρεῖν τόπον.*

Crito 43 C/D. *ΣΩ. — ἢ τὸ πλοῖον ἀφῖκται ἐκ Δήλου, οὗ δεῖ ἀφικομένου τεθνάναι με; ΚΡ. — δῆλον οὖν ἐκ τούτων ὅτι ἥξει τήμερον.*

Simili modo legimus in Alcibiadis oratione Conviv. 221 A. *ὅτε ἀπὸ Δηλίου φυγῇ ἀνεχώρει τὸ στρατόπεδον* sequente verbo (B) *δῆλος.*

Ἐρυξίας, ἐρυθριᾶν.

Eryx. 395 C. *ὁ Ἐρυξίας, ἅμα γελῶν τε καὶ ἐρυθριῶν.*

Εὐθύδημος, ἴθι δή μοι, εὐθύς.

Euthyd. 302 E. *οὐκ ἔστι γάρ μοι ἀνάδυσις, ὦ Εὐθύδημε. Ἴθι δή μοι εὐθύς, ἦ δ' ὅς, εἰπέ.*

Γοργίας, δημηγόρος, κατηγορεῖν, γάρ.

Gorg. 482 C. *δοκεῖς — ὡς ἀληθῶς δημηγόρος ὤν· καὶ νῦν ταῦτα δημηγορεῖς ταὐτὸν παθόντος Πώλου πάθος, ὅπερ Γοργίου κατηγόρει πρὸς σὲ παθεῖν. ἔφη γάρ που Γοργίαν κτλ.*

Coniunctione *γάρ* iuxta nomen Gorgiae posita Plato saepissime aperte ludit, qua de causa valde dubito, num recte Schanzius eam 462 E. *ὀκνῶ γὰρ Γοργίου ἕνεκα λέγειν* expunxerit.

Ἱππίας, Ἀρίστιππος, ἵππος.

Hipp. maior 288 B. *Θήλεια δ' ἵππος καλὴ οὐ καλόν, ἣν καὶ ὁ θεὸς ἐν τῷ χρησμῷ ἐπῄνεσε; Τί φήσομεν, ὦ Ἱππία; ἄλλο τι φῶμεν καὶ τὴν ἵππον καλὸν εἶναι, τήν γε καλήν;* alia exempla inveniuntur 284 A. et 295 D.

Meno 70 A/B. *πρὸ τοῦ μὲν Θετταλοὶ εὐδόκιμοι ἦσαν ἐν τοῖς Ἕλλησι καὶ ἐθαυμάζοντο ἐφ' ἱππικῇ τε καὶ πλούτῳ, νῦν δέ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ τοῦ σοῦ ἑταίρου Ἀριστίππου πολῖται Λαρισαῖοι.*

Καλλίας, Καλλικλῆς, καλός.

Prot. 362 A. *καὶ γὰρ ἐμοὶ οἷπερ ἔφην ἰέναι πάλαι ὥρα, ἀλλὰ Καλλίᾳ τῷ καλῷ χαριζόμενος παρέμεινα.*

Prot. 336 B. *οὐ καλῶς λέγεις, ἔφη, ὦ Καλλία.*

Prot. 348 B. *Ὦ Καλλία, δοκεῖ σοι, ἔφη, καὶ νῦν καλῶς Πρωταγόρας ποιεῖν.*

Phileb. 19 B. *Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ παῖ Καλλίου* et nonnullis versibus post *ἀλλὰ καλὸν μὲν τὸ ξύμπαντα γιγνώσκειν τῷ σώφρονι.* Hoc uno totius dialogi loco Protarchus appellatur filius Calliae. Num igitur casu factum esse putabimus, ut in vicinia verbum *καλόν* inveniatur?

Gorg. 487 E. *πάντων δὲ καλλίστη ἐστὶν ἡ σκέψις, ὦ Καλλίκλεις, περὶ τούτων.*

Gorg. 515 A. *ἔστιν ὅστις — διὰ Καλλικλέα καλός τε κἀγαθὸς γέγονεν;*

Gorg. 507 C. *ὥστε πολλὴ ἀνάγκη, ὦ Καλλίκλεις, τὸν σώφρονα — ἀγαθὸν ἄνδρα εἶναι τελέως, τὸν δὲ ἀγαθὸν εὖ τε καὶ καλῶς πράττειν ἃ ἂν πράττῃ.*

Gorg. 506 B. *ἐπειδὴ δὲ σύ, ὦ Καλλίκλεις, οὐκ ἐθέλεις συνδιαπερᾶναι τὸν λόγον, ἀλλ' οὖν ἐμοῦ γε ἀκούων ἐπιλαμβάνου, ἐάν τί σοι δοκῶ μὴ καλῶς λέγειν.*

Gorg. 447 A. *ΚΑΛ. πολλὰ γὰρ καὶ καλὰ Γοργίας ἡμῖν ὀλίγον πρότερον ἐπεδείξατο. ΣΩ. Τούτων μέντοι, ὦ Καλλίκλεις, αἴτιος Χαιρεφῶν.*

Gorg. 509 C. *οὕτω καὶ κάλλος τοῦ δυνατὸν εἶναι ἐφ' ἕκαστα βοηθεῖν καὶ αἰσχύνη τοῦ μή. ἆρα ἄλλως ἢ οὕτως ἔχει, ὦ Καλλίκλεις;*

506 D. *Ἔμοιγε δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι, ὦ Καλλίκλεις. Ἀλλὰ μὲν δὴ ἥ γε ἀρετὴ ἑκάστου, καὶ σκεύους καὶ σώματος καὶ ψυχῆς αὖ καὶ ζῴου παντός, οὐ τῷ εἰκῇ κάλλιστα παραγίγνεται, ἀλλὰ τάξει καὶ ὀρθότητι καὶ τέχνῃ, ἥτις ἑκάστῳ ἀποδέδοται αὐτῶν·* illud *κάλλιστα* a Schanzio et a Sauppio et Gerckio haud recte deletum esse mihi videtur, quia et in contextu tolerari potest et cum *Καλλίκλεις* concinit.

Adiungatur locus notissimus Gorg. 497 A. *ΚΑΛ. Οὐκ οἶδ' ἅττα σοφίζει, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Οἶσθα, ἀλλὰ ἀκκίζει, ὦ Καλλίκλεις.*

Κέφαλος, προσκεφάλαιον.

Republ. 328 B/C. *ἦν δ' ἔνδον — Κέφαλος — καθῆστο δὲ ἐστεφανωμένος ἐπί τινος προσκεφαλαίου τε καὶ δίφρου.*

In Phaedro dialogo nomine Cephali et verbis *κεφαλή, ἀκέφαλον, κεφάλαιον* luditur p. 263 D, 264 A/C; 227 A, 228 D.

Κρής, ἄχρηστος, χρῆναι, χρῆσθαι.

Legg. 834 C. *τοξότης δὲ ἀφ' ἵππων Κρὴς οὐκ ἄχρηστος.*

L. 631 B. *Ὦ ξένε, ἐχρῆν εἰπεῖν, οἱ Κρητῶν νόμοι οὐκ εἰσὶ μάτην διαφερόντως ἐν πᾶσιν εὐδόκιμοι τοῖς Ἕλλησιν.*

L. 752 D. *Κνωσίους χρῆναι τῶν ἄλλων διαφερόντως Κρητῶν* et paucis versibus post *φημί, ὦ παῖδες Κρητῶν, χρῆναι Κνωσίους.*

Ex permagno numero parechesium verbo *χρῆσθαι* factarum paucas affero ex Minoe dialogo spurio sumptas.

Minos 320 B. *δι' οὓς* (sc. *τοὺς νόμους*) *ἥ τε Κρήτη τὸν πάντα χρόνον εὐδαιμονεῖ καὶ Λακεδαίμων, ἀφ' οὗ ἤρξατο τούτοις χρῆσθαι, ἅτε θείοις οὖσιν.*

M. 320 C. *νομοφύλακι γὰρ αὐτῷ ἐχρῆτο ὁ Μίνως κατὰ τὸ ἄστυ, τὰ δὲ κατὰ τὴν ἄλλην Κρήτην τῷ Τάλῳ.*

M. 321 B. *δοκοῦσί σοι παλαιοτάτοις Κρῆτες οἱ Μίνωος καὶ Ῥαδαμάνθυος πολῖται νόμοις χρῆσθαι;*

Qui ad huiusmodi parecheses animum attendens libros legum perlustraverit, ei facilius, quam his paucis exemplis fieri potest, persuadebitur vera esse quae volumus.

Κρίτων, κρίνειν.

Euthyd. 291 D. *σὺ κρίνεις, ὦ Κρίτων.*

Λυσίμαχος, Λύσις, διαλύειν.

Laches 201 C. *ΛΥ. τὸ δὲ νῦν εἶναι τὴν συνουσίαν διαλύσωμεν. ΣΩ. Ἀλλὰ ποιήσω, ὦ Λυσίμαχε, ταῦτα*

Lysis 223 B. *ἡττηθέντες οὖν αὐτῶν διελύσαμεν τὴν συνουσίαν· ὅμως δ' ἔγωγε ἤδη ἀπιόντων αὐτῶν, Νῦν μέν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Λύσι.*

Similia in fine dialogorum Platonicorum saepius inveniuntur.

Μέλης, Μελησίας, Μέλητος, μέλειν, μέλλειν, ἐπιμελεῖσθαι, similia.

Apol. 26 B. *ὅτι Μελήτῳ τούτων οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν πώποτε ἐμέλησεν.*

Apol. 24 C/D. *ἐγὼ δέ γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικεῖν φημι Μέλητον — ὧν οὐδὲν τούτῳ πώποτε ἐμέ-*

λησεν. — Καί μοι δεῦρο, ὦ Μέλητε, εἰπέ — δῆλον γὰρ ὅτι οἶσθα μέλον γέ σοι. — ὁρᾷς, ὦ Μέλητε, ὅτι σιγᾷς καὶ οὐκ ἔχεις εἰπεῖν; καίτοι οὐκ αἰσχρόν σοι δοκεῖ εἶναι καὶ ἱκανὸν τεκμήριον οὗ δὴ ἐγὼ λέγω, ὅτι σοι οὐδὲν μεμέληκεν;

Apol. 25 C. ἀλλὰ γάρ, ὦ Μέλητε, ἱκανῶς ἐπιδείκνυσαι, ὅτι οὐδεπώποτε ἐφρόντισας τῶν νέων, καὶ σαφῶς ἀποφαίνεις τὴν σαυτοῦ ἀμέλειαν, ὅτι οὐδέν σοι μεμέληκεν περὶ ὧν ἐμὲ εἰσάγεις.

Euthyphr. 3 A. καὶ δὴ καὶ Μέλητος ἴσως πρῶτον μὲν ἡμᾶς ἐκκαθαίρει τοὺς τὰς βλάστας διαφθείροντας, ὥς φησιν· ἔπειτα μετὰ τοῦτο δῆλον ὅτι τῶν πρεσβυτέρων ἐπιμεληθεὶς πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γενήσεται.

Gorg. 501 E. ἢ ἡγεῖ τι φροντίζειν Κινησίαν τὸν Μέλητος, ὅπως ἐρεῖ τι τοιοῦτον, ὅθεν ἂν οἱ ἀκούοντες βελτίους γίγνοιντο, ἢ ὅ τι μέλλει χαριεῖσθαι τῷ ὄχλῳ τῶν θεατῶν;

Ne nimis multos locos exscribam, iam liceat ea sola verba, quibus parecheses efficiuntur, apponere.

Laches 184 D. μέλλεις — Μελησία. 179 B. μεμεληκέναι — ἀμελεῖν — ἐπιμέλειαν — Μελησίας. 180 A. ἐπιμελείας — Μελησία. 180 B. Μελησίου — ἀμελῶς. 187 C. Μελησίᾳ — μεμεληκέναι. 200 C. Μελησίᾳ — ἐπιμελεῖσθαι.

Πρωταγόρας, Πρώταρχος, πρῶτος.

Prot. 333 D. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐκαλλωπίζετο ἡμῖν ὁ Πρωταγόρας.

Prot. 336 A. εἰ οὖν ἐπιθυμεῖς ἐμοῦ καὶ Πρωταγόρου ἀκούειν, τούτου δέου, ὥσπερ τὸ πρῶτόν μοι ἀπεκρίνατο —, οὕτω καὶ νῦν ἀποκρίνεσθαι.

Prot. 347 C. περὶ μὲν ᾀσμάτων τε καὶ ἐπῶν ἐάσωμεν, περὶ δὲ ὧν τὸ πρῶτον ἐγώ σε ἠρώτησα, ὦ Πρωταγόρα, ἡδέως ἂν ἐπὶ τέλος ἔλθοιμι, ubi praeterea respiciatur concentus verborum ᾀσμάτων et ἐάσωμεν.

Prot. 359 A. *ἀπολογείσθω ἡμῖν Πρωταγόρας ὅδε, ἃ τὸ πρῶτον ἀπεκρίνατο, πῶς ὀρθῶς ἔχει, μὴ ἃ τὸ πρῶτον παντάπασιν.*

Prot. 360 D/E. *ὦ Πρωταγόρα — εἴ σοι ὥσπερ τὸ πρῶτον ἔτι δοκοῦσιν εἶναί τινες ἄνθρωποι ἀμαθέστατοι μέν, ἀνδρειότατοι δέ.*

Theaetet. 169 D. *Τοῦδε τοίνυν πρῶτον πάλιν ἀντιλαβώμεθα οὗπερ τὸ πρότερον —· καὶ ἡμῖν συνεχώρησεν ὁ Πρωταγόρας περί τε τοῦ ἀμείνονος καὶ χείρονος διαφέρειν τινάς.*

Phileb. 65 B. *πρῶτον δέ γε ἀληθείας λαβοῦ, ὦ Πρώταρχε.*

Ludi nominum propriorum in epistula septima occurrentes.

Omnium nominum propriorum, quae in epistula leguntur, longe frequentissima sunt nomina Dionysii et Dionis. Quo fit, ut his plurimi parechesium ludi instituantur. Accedit, quod haec duo nomina tam bene inter se congruant. Praemitto ex Convivio

207 C. *ἦ δ' εἶπε, Διανοιεῖ οὖν δεινός ποτε γενήσεσθαι τὰ ἐρωτικά, ἐὰν ταῦτα μὴ ἐννοῇς; Ἀλλὰ διὰ ταῦτά τοι, ὦ Διοτίμα, ὅπως νῦν δὴ εἶπον, παρὰ σὲ ἥκω, γνοὺς ὅτι διδασκάλων δέομαι,*

et nunc age cognoscamus exempla parechesium nominibus Dionysii et Dionis et praepositione *διά* effectarum.

327 D. *διαπράξοιτο ἐν Διονυσίῳ*

327 D. *Δίων ὀρθῶς διανοηθείς*

330 A. *Δίωνα ἐβούλετό με καὶ φίλον ἡγεῖσθαι διαφερόντως*

330 B. *διαβαλλόντων — καὶ Δίων δὴ πάντα εἴη διαπεπραγμένος — διάνοιαν.*

334 A. *Δίωνα ἤσθοντο διαβεβλημένον*

338 A. *Δίωνα δὲ ἠξίου διανοεῖσθαι*

338 D. *Διονυσίῳ πειρᾶσθαι διαλέγεσθαι τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς Διονυσίου πάντα διακηκοότος ὅτα διενοούμην ἐγώ*

339 B. *Δίωνα διεκείμην*

346 A/B. *Δίωνα, ἔφη, καὶ τὰ Δίωνος ἐκποδὼν ἀπαλλαχθήτω τοῦ περὶ αὐτὰ πολλάκις διαφέρεσθαι· ποιήσω γὰρ διὰ σέ, ἔφη, Δίωνι τάδε.*

346 D. *Δίων εὖ οἶδ' ὅτι πολλὴν χάριν ἕξει σοι διαπραξαμένῳ.*

346 D. *διανοεῖται τούτων μηδὲν ποιεῖν Διονύσιος.*

347 E. *περὶ τῶν Δίωνος πραγμάτων οὐδὲν ἔτι διελεγόμην.*

348 C. *διαλεγομένων, ἃ δὲ ἐναντίον εἶπε Θεοδότης ἐμοῦ πρὸς Διονύσιον.*

Etiam tertiam litteram complectitur parechesis in

336 C. *διώκοντα δὲ τόν τε τῶν Δίωνος*

351 C. *δι' ὀλιγίστων θανάτων — Δίων*

351 D. *Δίωνα ἔσφηλε δι' ὀλιγίστων.*

Ad *δι* addi potest etiam *τι* (*τὶς, τιμή, τιμωρεῖσθαι*) in his exemplis:

338 D. *ἄλλοι τέ τινες ἐν Συρακούσαις ἦσαν Δίωνός τε ἄττα διακηκοότες καὶ τούτων τινὲς ἄλλοι, παρακουσμάτων τινῶν ἔμμεστοι.*

333 D. *διαμαχόμενος δὲ τοῖς διαβάλλουσιν ἡττήθην. πείθοντος δὲ Διονυσίου τιμαῖς.*

347 A/B. *τι Διονύσιος — ἂν ἐκτιμᾷ τις ὀρθῶς, ἑκατὸν ἡ Δίωνος οὐσία.*

350 C. *τιμωρεῖσθαι Διονύσιον*

329 C. *μή τινα ἐπαιτιώμενος τιμωροῖτο ὡς συναίτιον τῆς Δίωνος ἐπιβουλῆς· περὶ δ' ἐμοῦ καὶ διῆλθε λόγος τις — Διονυσίου — διατεθέντες.*

Hic parechesium ludus etiam syllabam *τρι* complectitur in

334 D. *Διονύσιον, τρίτους — Διὸς τρίτου.*

339 A. *ἔπεμψε μὲν γὰρ δὴ Διονύσιος τρίτον ἐπ' ἐμὲ τριήρη.*

Hic inserimus locum Gorgianum, qui ad sequentia illustranda summi est momenti:

Hel. 8. *λόγος δυνάστης μέγας ἐστίν, ὃς σμικροτάτῳ σώματι καὶ ἀφανεστάτῳ θειότατα ἔργα ἀποτελεῖ· δύναται γὰρ καὶ φόβον παῦσαι καὶ λύπην ἀφελεῖν καὶ χαρὰν ἐνεργάσασθαι καὶ ἔλεον ἐπαυξῆσαι. ταῦτα δὲ ὡς οὕτως ἔχει δείξω· δεῖ δε καὶ δεῖξαι καὶ δόξαι* (sic Blass; codd: *καὶ δόξῃ δεῖξαι*) *τοῖς ἀκούουσιν.* Videbimus enim iisdem verbis, quae typis conspicua reddidi, etiam in epistula ludi ad nomina Dionysii et Dionis.

Accedit *δυ* — (*δύνασθαι, δύναμις, δύο*)

335 C—E. *οἱ μὲν τὸν βουλόμενον δικαιοσύνῃ χρῆσθαι διαφθείραντες, ὁ δὲ οὐδὲν ἐθελήσας χρήσασθαι δικαιοσύνῃ διὰ πάσης τῆς ἀρχῆς, μεγίστην δύναμιν ἔχων, ἐν ᾗ γενομένῃ φιλοσοφία τε καὶ δύναμις ὄντως ἐν ταὐτῷ διὰ πάντων ἀνθρώπων — μετὰ φρονήσεως ὑπὸ δικαιοσύνῃ διαγάγῃ τὸν βίον — παιδευθεὶς ἐνδίκως. ταῦτα μὲν Διονύσιος —.*

338 A. *ἔπεισα ὅπῃ δή ποτ' ἐδυνάμην Διονύσιον* (cf. 343 D. *δυναμένων δὲ τὰ τέτταρα διαρρίπτειν* et 344 B/C. *εἰς δύναμιν ἀνθρωπίνην· διό*)

333 D. *κατιὼν οἴκαδε Δίων ἀδελφὼ δύο προσλαμβάνει.*

Accedit *τυ* — (*τύχη, τυραννίς, προθυμία*)

327 E. *πρίν τινας ἄλλους ἐντυχόντας Διονυσίῳ*

329 B. *εὗρον στάσεως τὰ περὶ Διονύσιον μεστὰ ξύμπαντα καὶ διαβολῶν πρὸς τὴν τυραννίδα Δίωνος πέρι· — ᾑδυνάμην.*

329 C. *Δίωνα Διονύσιος αἰτιώμενος ἐπιβουλεύειν τῇ τυραννίδι*

333 B/C. *τοῖς διαβάλλουσι καὶ λέγουσι, ὡς ἐπιβουλεύων τῇ τυραννίδι Δίων*

350 C. *Διονυσίῳ ποιήσας, ὃς ἴσως ἡγεῖτο διαβαλλόντων πολλῶν ἐπιβουλεύειν ἐμὲ — τῇ τυραννίδι.*

Sine dubio etiam verba litteris *δει* incipientia (*δεῖται, δεῖν, δεικνύναι*) in numero harum parechesium habenda sunt, quod probatur his exemplis:

327 D. *μεταπέμπεσθαι Διονύσιον ἐμέ, καὶ αὐτὸς ἐδεῖτο.*

338 B. *Δίωνα δὲ ἐπισχεῖν ἔτι ἐνιαυτὸν ἐδεῖτο.*

eod. loc. *ὁ Δίων συντεταμένως ἐδεῖτο*

eod. loc. *Δίων μὲν οὖν ἐκέλευέ τέ με πλεῖν καὶ ἐδεῖτο.*

341 A. *οὔτ' ἐγὼ διεξῆλθον οὔτε Διονύσιος ἐδεῖτο.*

345 E. *λέγειν δὲ πρὸς Διονύσιον, ὅτι μοι μένειν ἀδύνατον εἴη Δίωνος οὕτω προπεπηλακισμένου. ὁ δὲ παρεμυθεῖτό τε καὶ ἐδεῖτο μένειν.*

350 B. *ἐδεῖτο Διονυσίου*

351 A. *καί τοι τήν γε αὐτὴν Δίων εἶχε βούλησιν, ἥνπερ ἂν ἐγὼ φαίην δεῖν ἐμέ —, περί τε τῆς αὐτοῦ δυνάμεως — διανοοῖτ' ἂν εὐεργετῶν ἐν δυνάμει καὶ τιμαῖσι γενέσθαι.*

340 B. *Διονύσιον — δεικνύναι δὴ δεῖ*

340 C. *χωρὶς τοῦ δείξαντος μὴ ἀδύνατος.*

341 A. *δεικνύναι — δυνάμενον.*

Denique verbum *δοκεῖν* ad hunc ludum pertinere demonstrant haec exempla:

338 C. *ἔδοξε χαίρειν τότε γε πολλὰ καὶ Δίωνα καί Διονύσιον ἐᾶν.*

345 D. *ἐδόκει δὴ χαλεπαίνειν μὲν οὐ δεῖν ἐμὲ Διονυσίῳ.*

327 A. *ἐγὼ συγγενόμενος Δίωνι τότε νέῳ κινδυνεύω, τὰ δοκοῦντα — διὰ — ὅτι τυραννίδος τινὰ τρόπον — Δίων.*

347 B. *ταῦτά μοι δόξαντα εἰς τὴν ὑστεραίαν εἶπον πρὸς Διονύσιον ὅτι δέδοκται μοι μένειν· — Δίωνος — δεδογμένα.*

348 E. *ἕως ἂν ἄλλο τι Διονυσίῳ δόξῃ.*

Nunc etiam de ipso initio epistulae recte iudicare possumus:

323 E. *Ἐπεστείλατέ μοι νομίζειν δεῖν τὴν διάνοιαν ὑμῶν εἶναι τὴν αὐτὴν ἥν εἶχε καὶ Δίων, καὶ δὴ καὶ κοινωνεῖν διεκελεύσεσθέ μοι — ἐγὼ δέ, εἰ μὲν δόξαν καὶ ἐπιθυμίαν κτέ.* et paucis versibus post 324 A. *Δίων εἶχε τὴν ἡλικίαν — ἥν ἔσχε τότε δόξαν, ταύτην καὶ διετέλεσεν ἔχων, Συρακοσίους οἴεσθαι δεῖν ἐλευθέρους εἶναι.*

Cum hoc initio comparetur finis epistulae 352 A. *ἀναγκαῖον εἶναι ἔδοξέ μοι ῥηθῆναι δεῖν διά*

339 E. *δεῖν προδοῦναι Δίωνα*

333 B. *ἀπέδωκε αὐτοῖς δὶς τὴν πόλιν, ταὐτὸν πρὸς Δίωνα*

350 D. *Διονύσιος ἀπέδωκε τὰ χρήματα Δίωνι*

333 C. *Διονύσιον ἐκβάλλοι ἐκ τῆς ἀρχῆς δόλῳ.*

Videmus igitur

1. iuxta nomina Dionysii et Dionis creberrime praepositionem *διά* positam esse,

2. ceteras, quae occurrunt, parecheses optime congruere cum iis, quas in laudatione Helenae (v. p. 20) invenimus, qua ex re Gorgiana epistulae dictio clare elucet.

Ut epistolographus iuxta Dionysii et Dionis nomina praepositione *διά* saepissime usus est, ita Isocrates sedulo operam dedisse, ut nomen Cadmeae cum praepositione *κατά* componeret, duobus locis monstrare liceat.

XIV 19 *κατηγοροῦσιν, ὅτι τὴν Καδμεῖαν κατέλαβον καί φρουρὰς εἰς τὰς πόλεις καθίστασαν.*

XIV 28 *Καδμείας καταληφθείσης ἠναγκάσθησαν ἐνθάδε καταφυγεῖν.*

Haec sufficiant ad probandum rhetores artem Gorgianam colentes parechesium nominibus propriis et praepositionibus effectarum valde studiosos fuisse.

Sequuntur duae aliae nominum propriorum parecheses ex epistula sumptae.

349 D. *ἔξω δή με παρ' Ἀρχιδήμῳ προσέταττε — μεῖναι,* quocum conferatur

Euthyd. 302 E. *ὦ Εὐθύδημε· Ἴθι δή μοι εὐθύς* (v. p. 14).

329 A. *μετ' ἐμοῦ μέρος ὅσον ἐπὶ σοὶ γέγονε; καὶ Μεγαροῖ μέν.* Item verbum *μέρος* iuxta *Μέγαρα* parecheseos causa loco quodam Isocrateo positum est

V 53 *Μεγαρεῦσι — μέρος τι.*

Exemplis adhuc in hoc capite allatis satis probavisse mihi videor tales nominum propriorum ludos et in dialogis Platonicis et in epistula septima longissimum tenere spatium; ad eos illustrandos saepius locos ab Isocrate petitos laudavimus. His locis Isocrateis paucos (ex multis) quasi in appendice asserere liceat, ut quam longe etiam apud hunc oratorem hae argutiae rhetoricae pateant appareat.

V 132 *τῆς Εὐρώπης καὶ τοὺς βαρβάρους εὐπορωτέρους ὄντας*

VIII 22 *μήτε Κερσοβλέπτην ὑπὲρ Χερρονήσου μήτε Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως πολεμήσειν*

V 74 parechesem *μὲν μέλλεις Μεσσηνίοις* nomina propria hoc ordine sequuntur:

Φωκέας, Πελοπόννησον — Θετταλοί, Θηβαῖοι — Ἀμφικτυονίας, Ἀργεῖοι — Μεσσήνιοι, Μεγαλοπολῖται. Haec certe nemo fortuito facta esse putabit[1]).

---

[1]) Haud recte igitur iudicat Blass, Attische Beredsamkeit II² 177: „aber Isokrates und seine Zeit — verbannten zunächst die Parechese nebeneinanderstehender Worte und die gewöhnliche Paronomasie fast vollständig, so daß, wenn sich derartiges einmal bei Isokrates findet, es meist als absichtslose Nachlässigkeit anzusehen ist.“

II. Paronomasiae.

Cum in parechesibus partes tantum verborum inter se congruant, paronomasiae repetitione totius verbi (vel verbi stirpis) aut eodem aut diverso sensu positi efficiuntur (cf. quae de his rebus docte disputat Blass, Attische Beredsamkeit II[2] p. 176). Quae paronomasiae multum conferunt ad epistulae colorem Gorgianum perficiendum. Primum, ut apud parecheses, locis Gorgianis vel Gorgianae artis plenis demonstrabimus, quo modo res se habeat.

Gorg. Epitaph. *τοιγαροῦν αὐτῶν ἀποθανόντων ὁ πόθος οὐ συναπέθανεν, ἀλλ' ἀθάνατος — ζῇ* (ubi praeterea respiciatur parechesis *ἀποθανόντων ὁ πόθος*).

Conviv. 194 E. *εἰπεῖν ὡς χρή με εἰπεῖν, ἔπειτα εἰπεῖν* — (*ἔπειτα εἰπεῖν* parechesis!).

Menex. 237 D/E. *μέγα δὲ τεκμήριον τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅτι ἥδε ἔτεκεν ἡ γῆ τοὺς τῶνδέ τε καὶ ἡμετέρους προγόνους· πᾶν γὰρ τὸ τεκὸν τροφὴν ἔχει ἐπιτηδείαν ᾧ ἂν τέκῃ. ᾧ καὶ γυνὴ δήλη τεκοῦσα* — (*τεκμήριον — ἔτεκεν* parechesis!).

Menex. 237 B. *τῆς δ' εὐγενείας πρῶτον ὑπῆρξε τοῖσδε ἡ τῶν προγόνων γένεσις οὐκ ἔπηλυς οὖσα, οὐδὲ τοὺς ἐκγόνους* —.

Nunc cognoscamus, quales paronomasiae in epistula inveniantur.

327 B/C. *ὅθεν ἐπαχθέστερον τοῖς περὶ τὰ τυραννικὰ νόμιμα ζῶσιν ἐβίω μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ περὶ Διονύσιον γενομένου* (1). *μετὰ δὲ τοῦτο διενοήθη* (a) *μὴ μόνον ἐν αὐτῷ ποτ' ἂν γενέσθαι* (2) *ταύτην τὴν διάνοιαν* (b), *ἣν αὐτὸς ὑπὸ τῶν ὀρθῶν λόγων ἔσχεν, ἐγγιγνομένην* (3) *δ' αὐτὴν καὶ ἐν ἄλλοις ὁρῶν κατενόει* (c), *πολλοῖς μὲν οὔ, γιγνομένην* (4) *δ' οὖν ἐν*

τισιν, ὧν καὶ Διονύσιον ἡγήσατο ἕνα *γενέσθαι* (5) τάχ' ἂν ξυλλαμβανόντων θεῶν, *γενομένου* (6) δ' αὖ τοῦ τοιούτου τόν τε αὐτοῦ βίον καὶ τὸν τῶν ἄλλων Συρακουσίων ἀμήχανον ἂν μακαριότητι ξυμβῆναι *γενόμενον* (7).

Parvo hoc spatio septem formae verbi *γίγνεσθαι* occurrunt, praeterea *διενοήθη, διάνοιαν, κατενόει.* Ut has paronomasias efficeret, qualia non evitaverit epistolographus, apparet ex elocutione molestissima *ὁ θάνατος ὁ περὶ Διονύσιον γενόμενος* pro simplici *ὁ Διονυσίου θάνατος.*

Cum hoc loco comparetur finis totius epistulae 351 C — 352 A.

351 C—E. — *χρήματα διανέμῃ μὴ κατὰ δίκην. οὕτω μὲν γὰρ οὔτε Δίων οὔτε ἄλλος ποτὲ οὐδεὶς ἐπὶ δύναμιν ἑκὼν εἶσιν ἀλιτηριώδη ἑαυτῷ τε καὶ γένει εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον, ἐπὶ πολιτείαν δὲ καὶ νόμων κατασκευὴν τῶν δικαιοτάτων τε καὶ ἀρίστων, οὔ τι δι' ὀλιγίστων* (α) *θανάτων καὶ φυγῶν γιγνομένην· ἃ νῦν δὴ Δίων πράττων, προτιμήσας τὸ πάσχειν* (1) *ἀνόσια τοῦ δρᾶσαι πρότερον, διευλαβούμενος δὲ μὴ παθεῖν* (2), *ὅμως ἔπταισεν ἐπ' ἄκρον ἐλθὼν τοῦ περιγενέσθαι τῶν ἐχθρῶν, θαυμαστὸν παθὼν* (3) *οὐδέν. ὅσιος γὰρ ἄνθρωπος ἀνοσίων πέρι, σώφρων τε καὶ ἔμφρων, τὸ μὲν ὅλον οὐκ ἄν ποτε διαψευσθείη τῆς ψυχῆς τῶν τοιούτων πέρι, κυβερνήτου δὲ ἀγαθοῦ πάθος* (4) *ἂν ἴσως οὐ θαυμαστὸν εἰ πάθοι* (5), *ὃν χειμὼν μὲν ἐσόμενος οὐκ ἂν πάνυ λάθοι* (I), *χειμώνων δὲ ἐξαίσιον καὶ ἀπροσδόκητον μέγεθος λάθοι* (II) *τ' ἂν καὶ λαθὸν* (III) *κατακλύσειε βίᾳ. ταὐτὸν δὴ καὶ Δίωνα ἔσφηλε* (a) *δι' ὀλιγίστων* (β)· *κακοὶ μὲν γὰρ ὄντες αὐτὸν σφόδρα οὐκ ἔλαθον* (IV) *οἱ σφήλαντες* (b), *ὅσον δὲ ὕψος ἀμαθίας εἶχον καὶ τῆς ἄλλης μοχθηρίας τε καὶ λαιμαργίας, ἔλαθον* (V), *ᾧ δὴ σφαλεὶς* (c) *κεῖται, Σικελίαν πένθει περιβαλὼν μυρίῳ.*

Continet locus paronomasias has: *πάσχειν, παθεῖν, παθών, πάθος, πάθοι,* unde auctor per parechesem

transit ad *λάθοι, λάθοι, λαθόν, ἔλαθον, ἔλαθον* | *ἔσφηλε, σφήλαντες, σφαλείς* | *δι' ὀλιγίστων, δι' ὀλιγίστων*[1]).

352 A. *τὰ δὴ μετὰ τὰ νῦν ῥηθέντα* (1) *ἃ ξυμβουλεύω, σχεδὸν εἴρηται* (2) *τέ μοι καὶ εἰρήσθω* (3)· *ὧν δ' ἐπανέλαβον ἕνεκα τὴν εἰς Σικελίαν ἄφιξιν τὴν δευτέραν, ἀναγκαῖον εἶναι ἔδοξέ* (a) *μοι ῥηθῆναι* (4) *δεῖν διὰ τὴν ἀτοπίαν καὶ ἀλογίαν τῶν γενομένων· εἰ δ' ἄρα τινὶ τὰ νῦν ῥηθέντα* (5) *εὐλογώτερα ἐφάνη καὶ προφάσεις πρὸς τὰ γενόμενα ἱκανὰς* (α) *ἔχειν ἔδοξέ* (b) *τῳ, μετρίως ἂν ἡμῖν καὶ ἱκανῶς* (β) *εἴη τὰ νῦν εἰρημένα* (6).

Insunt hae verborum repetitiones *ῥηθέντα, εἴρηται, εἰρήσθω, ῥηθῆναι, ῥηθέντα, εἰρημένα* (inter quas ter *τὰ νῦν ῥηθέντα, εἰρημένα*); *ἔδοξε, ἔδοξε; ἱκανάς, ἱκανῶς.*

340 A — 341 C duodecies occurrit verbum *πρᾶγμα* (*πράττων*). Hoc exemplum propterea praeclarissimum est, quod auctorem ea, quae alio modo multo distinctius et melius exprimere posset, de industria semper eodem verbo significavisse ex eo optime apparet. Hic excusatio eorum, qui recte negant antiquos scriptores repetitiones verborum evitavisse non iam sufficit; nam aliud est aliquid non evitare, aliud summo studio appetere. Confido igitur omnes, qui, quot et quam diversae res verbo *πρᾶγμα* hoc loco exprimantur intellexerint, concessuros esse epistolographum, si arte rhetorica omissa scripsisset, alia et distinctiora verba adhibiturum fuisse.

Gravissimum autem et amplissimum paronomasiae exemplum legitur p. 330 C — 331 B, ubi non minus sedecies verbum *ξυμβουλεύειν* exstat. *ὧν δὲ ἕνεκα καὶ ὅσα ἔπραξα, ὡς εἰκότα τε καὶ δίκαια, ὑμῖν πρῶτον μὲν ξυμβουλεύσας* (1), *ἃ χρὴ ποιεῖν ἐκ τῶν νῦν γεγονότων,*

[1]) Parecheses praeterea memorandae sunt hae: *διανέμῃ — δίκην — Δίων — δύναμιν; προτιμήσας — πρότερον; παθεῖν — ἔπταισεν; διαψευσθείη τῆς ψυχῆς; σφόδρα — σφήλαντες; λαιμαργίας, ἔλαθον* (cf. Republ. 619 B/C. *λαιμαργίας — λαθεῖν*); *πένθει περιβαλών.*

ὕστερον τὰ περὶ ταῦτα διέξειμι, τῶν ἐπανερωτώντων ἕνεκα, τί δὴ βουλόμενος ἦλθον τὸ δεύτερον, ἵνα μὴ τὰ πάρεργα ὡς ἔργα μοι ξυμβαίνῃ λεγόμενα. λέγω δὴ τάδε ἐγώ, τὸν συμβουλεύοντα (2) ἀνδρὶ κάμνοντι καὶ δίαιταν διαιτωμένῳ μοχθηρὰν πρὸς ὑγίειαν ὅτι χρὴ πρῶτον μὲν αὐτὸν μεταβάλλειν τὸν βίον, καὶ ἐθέλοντι μὲν πείθεσθαι καὶ τἆλλα ἤδη παραινεῖν· μὴ ἐθέλοντι δέ, φεύγοντα ἀπὸ τῆς τοῦ τοιούτου ξυμβουλῆς (3) ἄνδρα τε ἡγοίμην ἂν καὶ ἰατρικόν, τὸν δὲ ὑπομένοντα τοὐναντίον ἄνανδρόν τε καὶ ἄτεχνον. ταὐτὸν δὴ καὶ πόλει, εἴτε αὐτῆς εἷς εἴη κύριος εἴτε καὶ πλείους, εἰ μὲν κατὰ τρόπον ὀρθῇ πορευομένης ὁδῷ τῆς πολιτείας ξυμβουλεύοιτό (4) τι τῶν προσφόρων, νοῦν ἔχοντος τὸ τοῖς τοιούτοις ξυμβουλεύειν (5)· τοῖς δ' ἔξω τὸ παράπαν βαίνουσι τῆς ὀρθῆς πολιτείας καὶ μηδαμῇ ἐθέλουσιν αὐτῆς εἰς ἴχνος ἰέναι, προαγορεύουσι δὲ τῷ ξυμβούλῳ (6) τὴν μὲν πολιτείαν ἐᾶν καὶ μὴ κινεῖν, ὡς ἀποθανουμένῳ ἐὰν κινῇ, ταῖς δὲ βουλήσεσι (7) καὶ ἐπιθυμίαις αὐτῶν ὑπηρετοῦντα ξυμβουλεύειν (8) κελεύουσι, τίνα τρόπον γίγνοιτ' ἂν ῥᾷστά τε καὶ τάχιστα εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον, τὸν μὲν ὑπομένοντα ξυμβουλὰς (9) τοιαύτας ἡγοίμην ἂν ἄνανδρον, τὸν δ' οὐχ ὑπομένοντα ἄνδρα. ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἐγὼ κεκτημένος, ὅταν τίς μοι ξυμβουλεύηται (10) περί τινος τῶν μεγίστων περὶ τὸν αὐτοῦ βίον, οἷον περὶ χρημάτων κτήσεως ἢ περὶ σώματος ἢ ψυχῆς ἐπιμελείας, ἂν μέν μοι τὸ καθ' ἡμέραν ἔν τινι τρόπῳ δοκῇ ζῆν ἢ συμβουλεύσαντος (11) ἂν ἐθέλειν πείθεσθαι περὶ ὧν ἀνακοινοῦται, προθύμως ξυμβουλεύω (12) καὶ οὐκ ἀφοσιωσάμενος μόνον ἐπαυσάμην· ἐὰν δὲ μὴ ξυμβουλεύηταί (13) μοι τὸ παράπαν ἢ συμβουλεύοντι (14) δῆλος ᾖ μηδαμῇ πεισόμενος, αὐτόκλητος ἐπὶ τὸν τοιοῦτον οὐκ ἔρχομαι ξυμβουλεύσων (15), βιασόμενος δὲ οὐδ' ἂν υἱὸς ᾖ μου. δούλῳ δὲ ξυμβουλεύσαιμ' (16) ἂν καὶ μὴ ἐθέλοντά γε προσβιαζοίμην.

Talia in Platonis scriptis genuinis non inveniuntur. Attamen cum hoc loco declamatio Platoni supposita, quae

Demodocus inscribitur, apte comparatur, in qua de eadem re eadem arte rhetorica agitur. Initium eius declamationis affigere liceat.

Demodocus 380 A — 381 A. *Σὺ μὲν δὴ κελεύεις με, ὦ Δημόδοκε, ξυμβουλεύειν ὑμῖν περὶ ὧν ἂν ξυνέρχησθε βουλευσόμενοι· ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι ἐπέρχεται, τί ποτε δύναται ἡ ξύνοδος ὑμῶν καὶ ἡ τῶν οἰομένων ξυμβουλεύειν ὑμῖν προθυμία καὶ ἡ ψῆφος, ἣν φέρειν ἕκαστος ὑμῶν διανοεῖται. τοῦτο μὲν γάρ, εἰ μὴ ἔστιν ὀρθῶς καὶ ἐμπείρως ξυμβουλεύειν περὶ ὧν ξυνέρχεσθε βουλευσόμενοι, πῶς οὐ γελοῖόν ἐστι ξυνέρχεσθαι βουλευσομένους περὶ ὧν ξυμβουλεύειν οὐκ ἔστιν ὀρθῶς; τοῦτο δέ, εἰ μέν ἐστιν ὀρθῶς ξυμβουλεύειν καὶ ἐμπείρως περὶ τῶν τοιούτων, ἐπιστήμη δ' ἀφ' ἧς ἔστιν ὀρθῶς ξυμβουλεύειν περὶ τούτων μηδεμία ἐστί, πῶς οὐκ ἄτοπον; εἰ δέ τις ἐπιστήμη, ἀφ' ἧς ἔστι τὰ τοιαῦτα ὀρθῶς ξυμβουλεύειν, οὐκ ἀνάγκη καὶ ἐπισταμένους εἶναί τινας ξυμβουλεύειν ὀρθῶς περὶ τῶν τοιούτων; ὄντων δέ τινων ἐπισταμένων ξυμβουλεύειν περὶ ὧν ξυνέρχεσθε βουλευσόμενοι, οὐκ ἀνάγκη ἐστὶ καὶ ὑμᾶς ἤτοι ἐπίστασθαι περὶ τούτων ξυμβουλεύειν ἢ μὴ ἐπίστασθαι; ἢ τοὺς μὲν ἐπίστασθαι ὑμῶν, τοὺς δὲ μη ἐπίστασθαι; εἰ μὲν οὖν ἐπίστασθε πάντες, τί δεῖ ἔτι ὑμᾶς συνέρχεσθαι βουλευσομένους; ξυμβουλεύειν γὰρ ἱκανὸς ἕκαστος ὑμῶν· εἰ δ' αὖ πάντες μὴ ἐπίστασθε, πῶς ἂν δύναισθε βουλεύεσθαι; ἢ τί ὑμῖν προὔργου τῆς ξυνόδου ταύτης εἴη ἂν μὴ δυναμένων γε βουλεύεσθαι; εἰ δὲ οἱ μὲν ἐπίστανται, οἱ δὲ οὐκ ἐπιστάμενοί εἰσιν ὑμῶν, οὗτοι δὲ ξυμβουλῆς δέονται, εἰ ἄρα δυνατόν ἐστι ξυμβουλεύειν ἔμφρονα ἄνδρα τοῖς ἀπείροις, ἱκανὸς δή πού ἐστι καὶ εἷς ξυμβουλεῦσαι [τοῖς ἐπισταμένοις] ὑμῖν. ἢ οὐ ταὐτὰ οἱ ἐπιστάμενοι ξυμβουλεύουσι πάντες; ὥστ' ἀκούσαντας ὑμᾶς τούτου ἀπαλλάττεσθαι προσήκει. νῦν δ' οὐ ποιεῖτε τοῦτο, ἀλλὰ βούλεσθε πολλῶν ξυμβουλευόντων ἀκούειν. οὐ γὰρ ὑπολαμβάνετε εἰδέναι τοὺς ἐπιχειροῦντας ὑμῖν ξυμβουλεύειν περὶ ὧν*

ξυμβουλεύουσιν. εἰ γὰρ ὑπελαμβάνετε εἰδέναι τοὺς ξυμβουλεύοντας ὑμῖν, ἑνὸς μόνου ἀκούσασιν ἐξήρκει ἂν ὑμῖν. τὸ οὖν ξυνέρχεσθαι ἀκουσομένους μὴ εἰδότων, ὡς προὔργου τι ποιοῦντας, πῶς οὐκ ἄτοπόν ἐστι; καὶ περὶ μὲν τῆς ξυνόδου ὑμῶν ἀπορῶ ταύτῃ.

Περὶ δὲ τῆς τῶν οἰομένων ὑμῖν ξυμβουλεύειν προθυμίας ἐκεῖνο ἄπορον. εἰ μὲν γὰρ μὴ ταὐτὰ ξυμβουλεύουσι περὶ τῶν αὐτῶν ξυμβουλεύοντες, πῶς ἂν πάντες καλῶς ξυμβουλεύοιεν, μὴ ξυμβουλεύοντες ἃ ξυμβουλεύει ὁ ὀρθῶς ξυμβουλεύων; ἢ πῶς οὐκ ἂν ἄτοπος εἴη ἡ προθυμία τῶν προθυμουμένων ξυμβουλεύειν περὶ ὧν ἀπείρως ἔχουσιν;

Sequuntur nonnulli loci minoris circuitus paronomasias continentes.

328 C/D. *μὴ δόξαιμί ποτε ἐμαυτῷ παντάπασι λόγοις μόνον ἀτεχνῶς εἶναι τίς, ἔργου δὲ οὐδενὸς ἄν ποτε ἑκὼν ἀνθάψασθαι, κινδυνεύσειν δὲ προδοῦναι πρῶτον μὲν τὴν Δίωνος ξενίαν τε καὶ ἑταιρείαν ἐν κινδύνοις ὄντως γεγονότος οὐ σμικροῖς.* (*κινδυνεύειν* = videri, *κίνδυνος* = periculum.)

329 C. *ἤμυνον μὲν οὖν καθ' ὅσον ἠδυνάμην, σμικρὰ δ' οἷός τ' ἦν, μηνὶ δὲ σχεδὸν ἴσως τετάρτῳ Δίωνα Διονύσιος — σμικρὸν εἰς πλοῖον ἐμβιβάσας ἐξέβαλεν ἀτίμως.* Haec quoque paronomasia eo augetur, quod verbum repetitum *σμικρόν* de diversissimis rebus dicitur: primum de auxilio, quod Plato Dioni amico tulit, deinde de navigio, quo hic expellitur.

331 B. *προθύμως ξυμβουλεύω καὶ οὐκ ἀφοσιωσάμενος μόνον ἐπαυσάμην· — πατέρα δὲ ἢ μητέρα οὐχ ὅσιον ἡγοῦμαι προσβιάζεσθαι.*

332 E. *εἰ τὰς ἐξηρημωμένας Σικελίας πόλεις κατοικίσειε νόμοις τε ξυνδήσειε καὶ πολιτείαις, ὥστε αὐτῷ τε οἰκείας καὶ ἀλλήλαις εἶναι πρὸς τὰς τῶν βαρβάρων βοηθείας,* ubi verborum *κατοικίζειν* = restituere et *οἰκεῖος* = benevolus stirps quidem est eadem, sed diversa significatio.

333 A. *ἐξέβαλον μὲν Δίωνα, ἡμᾶς δὲ εἰς φόβον κατέβαλον· ἵνα δ' ἐκπεράνωμεν οὐκ ὀλίγα πράγματα ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ* —. 'Eiecerunt Dionem, nobis autem timorem iniecerunt.' Subsequitur altera paronomasia.

338 A. Dionysius II. Platoni permisit, ut abiret, sed ea condicione, ut eum revocaret *καταστησάμενος τὰ περὶ τὴν ἀρχὴν ἀσφαλέστερον ἑαυτῷ*. Cum autem pax facta esset et Dio cum Dionysii precibus suas coniunxisset, Platoni (338 C) *ἀσφαλέστερον ἔδοξε χαίρειν τότε γε πολλὰ καὶ Δίωνα καὶ Διονύσιον ἐᾶν.*

340 A—D. *ὄντως* sexies repetitur.

340 C. *ὁ γὰρ ἀκούσας — ὁδὸν τε ἡγεῖται θαυμαστὴν ἀκηκοέναι ξυντατέον τε εἶναι νῦν καὶ οὐ βιωτὸν ἄλλως ποιοῦντι· μετὰ τοῦτο δὴ ξυντείνας αὐτόν τε καὶ τὸν ἡγούμενον τὴν ὁδὸν οὐκ ἀνίησι πρὶν ἂν ἢ τέλος ἐπιθῇ πᾶσιν,* quo loco prius *ὁδὸν ἡγεῖσθαι* significat 'viam putare (admirabilem audivisse)' posterius 'viam ostendere'.

341 A. *οὕτω δὴ καὶ Διονυσίῳ τότ' ἐρρήθη τὰ ῥηθέντα.*

341 B/C. verbis *ἀκούειν* et *εἰδέναι* luditur. Excerpo has paronomasias: *ὕστερον δὲ καὶ ἀκούω γεγραφέναι αὐτὸν περὶ ὧν τότε ἤκουσε — ἄλλους μέν τινας οἶδα γεγραφότας περὶ τῶν αὐτῶν τούτων — ὅσοι φασὶν εἰδέναι περὶ ὧν ἐγὼ σπουδάζω.*

343 B. *καὶ μὴν περὶ λόγου γε ὁ αὐτὸς λόγος, εἴπερ ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων σύγκειται, μηδὲν ἱκανῶς βεβαίως εἶναι βέβαιον,* i. e. 'de definitione (*λόγος*) eadem est ratio (*λόγος*), eam non satis firme esse firmam rem.' Hoc modo explicationes philosophicae, in quibus magis quam alibi perspicuitas desideratur, arte rhetorica obscurissimae et molestissimae factae sunt.

Similis ludus verbo *λόγος* effectus exstat Laches 196 B. *εἰ μὲν οὖν ἐν δικαστηρίῳ ἡμῖν οἱ λόγοι ἦσαν, εἶχεν ἄν τινα λόγον ταῦτα ποιεῖν.*

Duo alia exempla ex hac philosophica epistulae parte sumpta hanc seriem locorum concludant.

343 D/E. *οὐχ ἡ ψυχὴ τοῦ γράψαντος ἢ λέξαντος ἐλέγχεται, ἀλλ' ἡ τῶν τεττάρων φύσις ἑκάστου, πεφυκυῖα φαύλως. ἡ δὲ διὰ πάντων διαγωγή — μόγις ἐπιστήμην ἐνέτεκεν εὖ πεφυκότος εὖ πεφυκότι* verbis *φυῇ, πέφυκε, προσφυεῖς* sequentibus.

344 B. *ἀνάγκη μανθάνειν — μετὰ τριβῆς πάσης — μόγις δὲ τριβόμενα πρὸς ἄλληλα ἐξέλαμψε φρόνησιν,* i. e. 'necesse est discere omni studio (*τριβή*). Vix autem res commemoratae invicem tritae (*τριβόμενα*) prudentiam procreant.'

Quocum conferatur similis paronomasia in Phaedone adhibita 117 A. *καὶ ὁ παῖς ἐξελθὼν καὶ συχνὸν χρόνον διατρίψας ἧκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα τετριμμένον.*

Haec satis sunto de paronomasiis, quamvis eae, quas attuli, pro multitudine earum, quae insunt in epistula, paucae sint.

De nominibus numeralibus.

De nominibus numeralibus in epistula occurentibus proprio capite agere ideo mihi opus esse visum est, quod numerorum ludos inter praecipuas artis Gorgianae proprietates habendos esse puto. Quos ludos ibi exstare statim exemplis apparebit, Gorgianae autem dictioni eos tribuendos esse ex comparatione epistulae cum oratione illa funebri, quae est in Menexeno dialogo, instituta elucebit. Cum enim Wendlandio contigerit, ut non paucas res huius orationis ad Gorgiam revocaret, de numeris nonnulla nobis addenda reliquit.

1. Ac primum quidem ad numeros, qui in epistula occurrunt, recte intellegendos figuram paronomasiae

diligenter respicere oportet. Repetitione enim eiusdem nominis numeralis rhetores ex Gorgiae schola orti vehementer delectabantur.

Menex. 237 B/C. *Τῆς δ' εὐγενείας πρῶτον ὑπῆρξε τοῖσδε ἡ τῶν προγόνων γένεσις — δικαιότατον δὴ κοσμῆσαι πρῶτον τὴν μητέρα αὐτήν — πρῶτον δὲ καὶ μέγιστον, ὅτι τυγχάνει οὖσα θεοφιλής.* Deinde sequuntur inde a p. 238 A usque ad p. 239 D *πρώτη, πρώτους, μιᾶς, πρῶτα, πρῶτον.* Haec studio paronomasiae effecta esse nemo negabit. Nunc, quaeso, comparemus cum his exemplis ea, quae in epistula inveniuntur.

330 B—D. *τὴν πρώτην διάνοιαν φυλάττων — ὁ πρῶτος δὴ χρόνος τῆς εἰς Σικελίαν ἐμῆς ἐπιδημήσεως — ὑμῖν πρῶτον μὲν ξυμβουλεύσας — ὅτι χρὴ πρῶτον μὲν αὐτὸν μεταβάλλειν τὸν βίον.*

337 D. *πρῶτα δ' ἦν ἃ τὸ πρῶτον ἐπεχειρήθη μετ' αὐτοῦ Διονυσίου πραχθῆναι.*

Secundo nomine numerali luditur

332 E—333 C. *οὐ διπλασίαν τὴν πατρῴαν ἀρχὴν μόνον ποιήσοι — ἀπέδωκεν αὐτοῖς δὶς τὴν πόλιν — ταῦτα τότε ἐνίκησε καὶ τὸ δεύτερον ἐν Συρακοσίοις λεγόμενα.*

Tertio nomine numerali luditur

334 C. *ξυμβουλεύω — ἤδη τρίτον τρίτοις ὑμῖν.* Ut supra in *πρῶτα δ' ἦν ἃ τὸ πρῶτον ἐπεχειρήθη μετ' αὐτοῦ Διονυσίου πραχθῆναι* alterum *πρῶτον,* ita in hoc exemplo verbum *τρίτοις* plane supervacaneum et molestum est.

Septimi denique nominis numeralis praeclarus ludus exstat p. 332 A—C. Dionysium I. septies deteriorem fuisse quam Dareum exponit epistolographus, quia neminem habuerit, cui confideret, cum Dareus septem regni sui partes, quarum singulae tota Sicilia maiores fuerint, amicis fidelibus tradere potuerit. Quod cum iam satis sophistice dictum sit, nullius vero est momenti in hac argu-

mentatione, quod Athenienses urbes sociorum septuaginta annos sub imperio suo tenuerunt. Apparet mero paronomasiae studio nomina numeralia ἑπταπλασίῳ, ἑπτά, ἑβδομήκοντα ab epistolographo congesta esse.

Etiam inter numeros, qui longius alter ab altero distant, talem rationem intercedere negari non potest. P. 324 A comperimus Platonem, cum Syracusas primum veniret, quadraginta fere annos natum fuisse et p. 329 C Dionem ab Dionysio II. expulsum esse legimus quarto fere mense postquam Plato ad Dionysii aulam venisset. P. 337 C Plato (personatus) Syracusanis suadet, ut quinquaginta legislatores ad rem publicam denuo constituendam eligant et p. 324 C quinquaginta unum viros gubernationem civitatis Atheniensium arripuisse narrat. Quomodo ei contigerit, ut hunc numerum computaret, ipse sequentibus verbis docet.

2. Si 'unum' et 'omnia' opponuntur, oritur antithesis, quae figura apud Gorgiae discipulos usitatissima erat.

cf. Menex. 234 A. μιᾷ μὲν ἡμέρᾳ πάσας τὰς πολεμίων ἑλόντες ναῦς.

Epistula 328 C. πείσας γὰρ ἕνα μόνον ἱκανῶς πάντας ἐξειργασμένος ἐσοίμην ἀγαθά.

332 C. Διονύσιος δὲ εἰς μίαν πόλιν ἀθροίσας πᾶσαν Σικελίαν.

342 B. περὶ ἓν οὖν λαβὲ βουλόμενος μαθεῖν τὸ νῦν λεγόμενον, καὶ πάντων οὕτω περὶ νόησον.

3. Denique commemorandum est epistolographum, ubicumque potuit, tres res enumeravisse vel tripartitionem fecisse. Hanc quoque rationem in Gorgianae artis proprietatibus habendam esse rursus ex oratione funebri, quae in Menexeno dialogo inest, cum epistula comparata apparebit. Itaque primum ex illa nonnulla exempla afferam.

Menex. 237 A tota laudatio in tres partes dividitur; deinde, p. 239 D, cum in eo sit, ut bella Per-

sarum describantur, orator non omittit commemorare, *ὅτι πᾶσα ἡ Ἀσία ἐδούλευε τρίτῳ ἤδη βασιλεῖ,* quos enumerat (*ὧν ὁ μὲν πρῶτος Κῦρος — ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ — τρίτος δὲ Δαρεῖος*). Quae bella cum Persis gesta iterum in tres partes dividuntur 329 E. *τὰ μὲν οὖν ἀριστεῖα τῷ λόγῳ ἐκείνοις* (i. e. iis, qui apud Marathonem pugnaverunt) *ἀναθετέον, τὰ δὲ δευτερεῖα τοῖς περὶ Σαλαμῖνα καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ μαχήσασι — Τρίτον δὲ λέγω τὸ ἐν Πλαταιαῖς ἔργον.* Denique bellorum ab Atheniensibus cum Graecis gestorum solum tertium numero signatur.

Nunc oculos convertamus ad epistulam. Haec tota fere est de tribus Platonis itineribus in Siciliam factis. Si philosophus re vera ter Syracusas profectus est, sine dubio haec res epistolographum vehementer alliciebat ad epistulam conscribendam, sin autem Plato duo tantum itinera Syracusas fecit (id quod ex varia numeratione itinerum suspicari licet) auctor iter ad Dionysii I. aulam factum certe eam ob rem finxit, ut in summa tria essent. (340 A. *ἐλθὼν δ' οὖν τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι.* 345 D/E. *ἐλθεῖν ἐμε τὸ τρίτον.*) Ad tertiam profectionem Plato ter invitatur (339 A. *ἔπεμψε μὲν γὰρ Διονύσιος τρίτον ἐπ' ἐμὲ τριήρη*); invitatio, quae brevi ante commemorata est, secunda numeratur (338 E. *καλοῦντος τὸ δεύτερον ἀπηρνήθην, καθάπερ εἶπον νῦν δή*). Quae autem est prima invitatio? Putemus necesse est epistolographum ea, quae inter Platonem discedentem et Dionysium convenerant, primam numeravisse invitationem. Qua ex re dilucide apparet, quam artificiose auctor tres illas invitationes consecutus sit. Denique si respexerimus in tertio itinere Platonem non solum triremi Syracusas profectum esse (339 A), sed etiam triremi in Graeciam revertisse (350 A), mirus ludus hoc numero institutus nobis se revelabit.

Sed plura accedunt. Ter Plato Syracusanis consilium de re publica recte instituenda dare conatus est

(334 D. *ταῦτα πρῶτον μὲν Δίωνα ἐγὼ ἐπεχείρησα πείθειν, δεύτερον δὲ Διονύσιον, τρίτους δὲ ὑμᾶς νῦν* et 334 C. *ξυμβουλεύω δὲ δή τι πρὸς τούτοις τὴν αὐτὴν ξυμβουλήν — ἤδη τρίτον τρίτοις ὑμῖν*) et hunc tertium conatum deos ad felicem finem perducturos esse sperat 336 B/C. *νῦν δὲ ἤ πού τις δαίμων ἤ τις ἀλιτήριος — πάντα τὸ δεύτερον ἀνέτρεψέ τε καὶ ἀπώλεσεν. νῦν δὲ δὴ εὐφημῶμεν χάριν οἰωνοῦ τὸ τρίτον.*

Usque ad tertium numerum procedit auctor etiam p. 345 A. *διεξῆλθον μὲν γὰρ ὡς εἶπον ἐγὼ καὶ ἅπαξ μόνον, ὕστερον δὲ οὐ πώποτε ἔτι. ἐννοεῖν δὴ δεῖ — τίνι πότ' αἰτίᾳ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον, πλεονάκις τε οὐ διεξῄμεν* et in subsequentibus verbis iterum tres distinguit condiciones: *πότερον Διονύσιος ἀκούσας μόνον ἅπαξ οὕτως εἰδέναι τε οἴεται καὶ ἱκανῶς οἶδεν, — ἢ φαῦλα εἶναι τὰ λεχθέντα, ἢ τὸ τρίτον οὐ καθ' αὑτόν, μείζονα δέ.*

Sufficiant haec ad probandum, quae volumus: tripartitiones a scriptoribus, qui Gorgiae artem colebant, summo studio petitas esse et epistulam septimam q. f. Platonicam hanc Gorgianae disciplinae notam prae se ferre.

Vita.

Natus sum Theodorus Fridericus Guilelmus Blunk in oppido Holsatiae, cui nomen est Segeberg, d. XVII. m. Aug. a. MDCCCLXXVII. patre Petro matre Maria e gente Schroeder, quos superstites esse gaudeo. Fidem profiteor evangelicam. Classibus progymnasii Segebergensis percursis inde a vere a. XCIV. gymnasium Catharineum Lubecense, quod tunc Julio Schubringio, viro humanissimo, rectore florebat, per tres annos frequentavi. Maturitatis testimonium adeptus inde a vere a. XCVII. Halis Saxonum per sexies senos menses litteris studui. Tum anno domi parentum, ut fratrem docerem, peracto Gryphiam me contuli ad studia mea continuanda et absolvenda. Primo theologis solum scholis interfui et libenter profiteor multa me debere praeceptoribus optimis Hauptio, Kautzschio Halensibus, post Haussleitero Gryphiensi. Sed quo diutius litteris studebam, eo magis quaestionibus philologis delectabar eisque operam navabam. Fuerunt praeceptores mei philologi Halenses Bechtel, Blass, Dittenberger, Ihm, Maurenbrecher, Robert, Wissowa, Gryphienses Gercke, Heller, A. Koerte, Kroll, Zupitza. Proseminarii philologi Halensis sodalis fui per bis senos, seminarii philologi Gryphiensis per ter senos menses. Ad exercitationes benignissime me admiserunt prosopographicas Gercke, grammaticas Kroll, epigraphicas Koerte, archaeologas Preuner, philosophicas Rehmke, Riehl, Schmekel, Schuppe. In gratiis agendis debitissimis initium faciam a professoribus Halensibus, ex quibus Dittenberger in proseminario moderando tironis infirmitatem strenue corroboravit nec minore benevolentia Blass mecum egit. Sed longe plurimum debeo Gerckio, Krollio, Koertio Gryphiensibus, quos habui in seminario artis exegeticae et criticae magistros acutissimos, in scholis et exercitationibus praeceptores doctissimos, in vita privata adiutores et fautores benignissimos. His viris dilectissimis gratias ago quam maximas, praesertim autem Gerckio, qui cum omnium studiorum meorum moderator fuit praestantissimus tum ad studia Platonica me adduxit neque desiit, quamdiu Gryphiae eram, more Platonico cotidianis fere sermonibus animum meum implere amore litterarum. Mense Ianuario anni h. s. IV. examine pro facultate docendi Gryphiae superato mense Aprili in seminarium praeceptorum regium Berolinense sum receptus. Per ter senos menses ibidem in gymnasio Ioachimico praeceptoris vice functus hoc vere praeceptor ordinarius in gymnasio Bismarckii memoriae sacro Wilmersdorfensi creatus sum.